

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Jana Bauera, Petra Fialy, Zbyňka Stanjury a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 941)

Vláda na své schůzi dne 27. července 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **nesouhlasné** stanovisko, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda upozorňuje na skutečnost, že snížením sazby pojistného na důchodové pojištění u zaměstnavatelů o dva procentní body by došlo k výraznému snížení příjmů státního rozpočtu a zhoršení bilance příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění. V důsledku opatření proti epidemii onemocnění COVID-19 se v roce 2020 očekává zhoršení ekonomického vývoje a s tím související pokles i daňových příjmů. Přijetí dalšího poslanci navrženého opatření s výrazným negativním dopadem na veřejné rozpočty by tak vedlo k celkově neúměrnému poklesu příjmů státního rozpočtu a k dlouhodobé nevyrovnanosti státních financí.
2. Finanční dopad realizace návrhu zákona je podhodnocen. Za každý měsíc platnosti snížené sazby pojistného by výpadek v příjmech činil cca 2,8 mld. Kč. Pro rok 2021 by odhadovaný výpadek příjmů činil cca 35 až 36 mld. Kč, tedy podstatně více, než se uvádí v důvodové zprávě k návrhu zákona. Vláda připomíná, že aktuálně vybírané příjmy z pojistného na důchodové a nemocenské pojištění nepostačují ke krytí výdajů na dávky poskytované z těchto pojištění. Za první pololetí roku 2020 převyšovaly výdaje na důchody příjmy z pojistného na důchodové pojištění o cca 12 mld. Kč a u nemocenského pojištění negativní saldo činí 13 mld. Kč; za celý rok 2020 se očekává negativní bilance v důchodovém pojištění cca 30 mld. Kč a v nemocenském pojištění cca 20 mld. Kč. Návrh zákona by tuto negativní bilanci dále výrazně prohloubil.
3. Návrh zákona není řádně odůvodněn, pouze se obecně konstatuje bez bližších údajů, že zdanění práce v České republice patří dlouhodobě k nejvyšším ve světě, což platí

obdobně i pro odvod pojistného na sociální zabezpečení. Zcela absentuje podrobnější ekonomický rozbor dopadů navrhovaného snížení sazby pojistného na sociální pojištění.

4. Návrh zakládá nerovnost mezi jednotlivými poplatníky pojistného na důchodové pojištění, neboť sazba pojistného ve výši 28 % zůstává beze změny u osob samostatně výdělečně činných a osob dobrovolně důchodově pojištěných, zatímco složená sazba pojistného na důchodové pojištění ve vztahu k zaměstnavatelům a zaměstnancům by podle návrhu činila jen 26,1 %. Nároky jednotlivých skupin pojištěnců by však zůstaly nadále stejné. Tato nerovnost není nijak zdůvodněna a je v rozporu s ústavními principy rovnosti.
5. Vláda v neposlední řadě upozorňuje, že účinnost zákona nelze stanovit dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, jak je navrženo, neboť pojistné se platí za kalendářní měsíc a sazby tudíž nelze měnit v průběhu kalendářního měsíce. Dále není pamatováno na promítnutí navrhované parametrické změny do aplikačního a programového vybavení České správy sociálního zabezpečení tak, aby nebyl ohrožen řádný výběr pojistného, přičemž úprava tohoto vybavení by si vyžádala nejméně 3 měsíce.